

**Centrale Commissie Interkerkelijk Vormingswerk
Naarden, Bussum en Hilversumse Meent**

JAARVERSLAG 2017-2018

CCIV Centrale Commissie voor Interkerkelijk Vormingswerk
Naarden – Bussum

Colofon

Dit jaarverslag is geproduceerd door de CCIV-Naarden-Bussum- Hilversumse Meent
www.cciv.nl Email: secretaris@cciv.nl

Auteursrecht voorbehouden Gehele of gedeeltelijke overname of reproductie van de inhoud van deze uitgave, op welke wijze dan ook is zonder toestemming van de auteursrechthebbende verboden, behoudens beperkingen door de wet gesteld. Reproductie voor persoonlijk gebruik is toegestaan.

Dit jaarverslag is niet in gedrukte vorm uitgegeven, maar kan voor eigen gebruik uiteraard worden afgedrukt.

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	4
1. Missie en Strategie	5
2. Activiteiten en Resultaten	7
3. Jaarrekening	10
4. Publiciteit.....	12
5. Externe Contacten.....	13
6. Interne Organisatie.....	14
7. Samenvatting en Conclusies	16

Voorwoord

Het programma 2017 – 2018 had als motto: “Doorgaan”. In de inleiding tot het programma werd dit als volgt toegelicht:

Wat te doen in tijden van verwarring en verontrusting?

In ieder geval koers houden en vasthouden aan het goede van de voorafgaande jaren. Dus blijven doen waar je goed in bent. En versterken waarin je beter wilt worden om koers te houden.

Op deze wijze is gewerkt aan de opdracht, die CCIV zichzelf stelt: geïnteresseerden de mogelijkheid bieden om meer kennis te verwerven over een bepaald onderwerp en door de discussie met de inleider en elkaar te komen tot een dieper inzicht in de materie. Het blijkt dat ook dit jaar de inspanning van de commissie werd gewaardeerd; we telden meer dan 300 deelnemers.

We menen in alle bescheidenheid dat het brede aanbod van onderwerpen, het aantal cursussen en het aangeboden niveau niet te bereiken zijn door de afzonderlijke kerkgenootschappen. Dat maakt ons werk extra boeiend.

In dit cursus jaar werden er negentien cursussen en lezingen aangeboden en zestien uitgevoerd.

Het werkjaar werd geopend met een Dialoog in het kader van de Vredesweek 2017 in het Gemeentehuis van Gooise Meren met steun van de burgemeester.

Aan het einde van het verslagjaar 2017-2018 traden drie commissieleden af: Ben Budding, Hans Bruins en Jan-Willem Henfling. Hun opvolging is nog in voorbereiding.

Wij kijken terug op een geslaagd jaar.

Wim Dooge, voorzitter

1. Missie en Strategie

CCIV is in 1971 opgericht door de Raad van Kerken in Naarden-Bussum en de Hilversumse Meent om uitvoering te geven aan het meer algemene vormingswerk ten behoeve van de deelnemende kerken¹. Vormingswerk werd indertijd gedefinieerd als: "een geheel van activiteiten waarbij gemeenteleden, levende in een tijd die steeds nieuwe oriëntatie en scholing vraagt, dieper inzicht verkrijgen in de boodschap van de Bijbel en – van daar uit – in hun plaats in de wereld van nu."

CCIV heeft sedert haar oprichting altijd gewerkt als zelfstandige werkgroep, zonder formeel mandaat. De historie van CCIV is recent geschetst in het jaarverslag 2015-2016.

De CCIV poogt de leden van de deelnemende kerken en andere belangstellenden een brede keuze te bieden aan lezingen en cursussen met verdiepende onderwerpen. Daartoe zijn in 2014 categorieën geformuleerd, die bij de samenstelling van het cursusprogramma als leidraad worden gebruikt.

De categorieën:

1. Bijbelstudie	6. Poëzie en literatuur
2. Theologie/ filosofie	7. Geloofsbeleving/ spiritualiteit
3. Pastorale onderwerpen	8. Wetenschap
4. Kerk en samenleving	9. Muziek
5. Cultuur	

Op basis van deze categorieën wordt bij de samenstelling van het programma gestreefd naar een acceptabele balans. Lezingen en cursussen kunnen gelijktijdig meerdere categorieën vertegenwoordigen. De commissie stelt het programma samen, gebruikmakend van ervaringen opgedaan met sprekers en adviezen van deelnemers, suggesties van de lokale Raad van Kerken, suggesties van het Pastoresberaad, maatschappelijke netwerken van de commissieleden en ontwikkelingen in de maatschappij.

De diversiteit van het programma wordt in principe bevorderd, doordat de deelnemende kerken vertegenwoordigd zouden moeten zijn door tenminste één commissielid. Daarnaast dragen de verschillende professionele achtergronden en levenservaringen van commissieleden bij aan de diversiteit van de commissie.

In 2016 is de CCIV begonnen aan een strategische heroriëntatie, omdat inspanningen besteed aan werving van deelnemers niet lijken te resulteren in

¹ De samenstelling van CCIV is altijd in grote lijnen dezelfde geweest als die van de Raad van Kerken, maar geen handvest of huishoudelijk reglement bestaat dat dit zo definieert.

deelname van veel meer deelnemers aan activiteiten en ook niet aan de gewenste verbreding en verjonging van het deelnemende publiek. Een conclusie is nog niet getrokken, maar de commissie besloot reeds het cursusprogramma te stroomlijnen en het aanbod enigszins te beperken. Dit mede in verband met soortgelijk aanbod van anderen.

2. Activiteiten en resultaten

Het programma (2017-2018) telde 19 cursussen /lezingen. Tabel 1 geeft een overzicht van de cursussen die in dit verslagjaar zijn geprogrammeerd. Detail beschrijvingen van de betreffende cursussen en in veel gevallen de verslagen ervan zijn te lezen op de website (www.cciv.nl/historie).

Tabel 1: **CCIV Programma 2017-2018**

	Cursus of lezing en spreker(s)	Datum	Tijd	Deelnemers
1	Opening Seizoen 2017-2018: Benieuwd of Beducht dialoog in kader vredesweek <i>Ds. Veronique Lindenburg en Fouad El Bouch</i>	21-09-2017	A	30
2	Zorgverleners met dilemma's <i>Frank Elion</i>	27-09-2017	A	6
4	Maarten Luther 1517=2017 Wittenberg-Nederland <i>Sabine Hiebsch</i>	19-10-2017	A	19
5	Luther: Katholiek, ketter en christelijk hervormer <i>Nico de Bok</i>	26-1-2017	A	16
6	Van heidens cremieren tot christelijk begraven bij het St Jans kerkhof <i>Henk Michielse</i>	2-11-2017	A	29
7	Was de Barmhartige Samaritaan echt een nette vent? <i>Jan van Hooft en Peter Korver</i>	8,15 en 22-11-2017	A	48
8	Hoe het boek Genesis de Nederlandse cultuur beïnvloedde. <i>Eric Bor</i>	14-11-2017	A	9
10	Fethulan Gülen: terrorist of de Turkse Billy Graham ? <i>Karel Steenbrink</i>	12-12-2017	A	20
11	Hoe Antoni van Leeuwenhoek het wereldbeeld veranderde <i>Jan Lamoré</i>	17-01-2018	A	22
13	Schubert's Winterreise <i>Wim Dooge</i>	25-02-2018	M	25
15	Kanker komt en gaat, <i>Jan Willem Coubergh</i>	14-02-2017	A	16
16	Het verschil van mening <i>Egbert Dommering</i>	22-02-2017	A	15
17	Het menselijke in het dier <i>Frans J. Engelsma</i>	15-03-2018	M	17
18	Ooit gedacht, dat een Bach passie lang en saai was? <i>Piet Philipse</i>	21-03-2018	A	5
19	Hoe we aan het Credo komen <i>August Habets</i>	25-04-2018	A	18

A = avond M = middag

Bovenstaande gegevens winnen aan betekenis als we ze vergelijken met enkele cijfers van voorgaande jaren (zie tabel 2).

Tabel 2

Overzicht van het aantal cursussen en deelnemers in de afgelopen 5 jaar.
(gegevens betreffen de cursussen die zijn doorgegaan)

jaar	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Aantal cursussen	16	18	17	19	15
Aantal deelnemers	354	320	416	506	295
Aantal aangeboden dagdelen	23	27	25	22	18

Het aantal deelnemers in het verslagjaar is lager dan de twee voorafgaande jaren en onder het niveau van 2014.

En dat terwijl in dit verslagjaar de commissie haar programma even intensief communiceerde als in het voorafgaande jaar. Gebruikte middelen waren naast het programmaboekje en de kerkbladen, de website, een digitale nieuwsbrief, de huis aan huisbladen en de digitale Gooi-agenda.

De trend dat deelnemers zich steeds vaker aanmelden zonder vooraf in te schrijven werd voortgezet.

Een viertal lezingen vond geen doorgang; drie vanwege het geringe aantal vooraanmeldingen en één vanwege een treinstaking.

In tabel 3 is een verdeling van de cursussen/lezingen over de categorieën (zie hoofdstuk 1) gegeven voor de seizoenen 2016 – 2017 en 2017 – 2018. De commissie meent dat zij er in het verslagjaar opnieuw in geslaagd is om een evenwichtig programma aan te bieden.

Tabel 3

Lezingen en cursussen naar categorie (zie pagina 5 en 7)

categorie	Aantal 2016-2017	Aantal 2017-2018
Bijbelstudie	3 (no. 5, 9, 18)	
Theologie/filosofie	6 (no. 2, 3, 7, 9, 12, 13)	3 (no. 4,5,19)
Pastoraat	2 (no. 15, 18)	
Kerk en samenleving	10 (no. 0, 2, 4, 5, 6, 7, 11, 12, 16, 17)	6 (no. 1,2, 7,8, 10, 16)
Cultuur	2 (No. 5, 14)	1 (no. 6)
Poëzie en literatuur	2 (No. 5, 13)	1 (no. 13)
Geloofsbeleving/spiritualiteit	3 (No. 3, 7, 18)	
Wetenschap	1 (No. 20)	3 (no. 11, 15, 17)
Muziek	20	2 (no. 13, 18)

* de nummers tussen haakjes verwijzen naar de inhoud van het betreffende programmaboekje (alsnog in te zien via de website).

Tabel 1 geeft een overzicht van deelname aan de verschillende cursussen/ lezingen. In totaal verwelkomde de CCIV het afgelopen jaar 295 betalende deelnemers. De openingslezing in het kader van de vredesweek vond plaats in het gemeentehuis en trok slechts 30 deelnemers.

De aantallen bij de overige lezingen bleven beperkt tot omstreeks 20 met uitzondering naar boven van lezing 7 met Jan van Hooft en Peter Korver.

In de tweede helft van het verslagjaar heeft de commissie gewerkt aan het programma 2018-2019. Het programma kwam, inclusief de afspraken met de sprekers, gereed in juli 2018.

3. Jaarrekening 2017-2018

Rekening van lasten en baten over het cursusjaar 2017/2018

Lasten	17/18	16/17	Baten	17/18	16/17
Gastsprekers vergoedingen	1.428	1.896	Bijdrage cursisten	1.995	3.481
Gastsprekers reiskosten	131	134	Bijdrage kerken	1.110	1.210
Programmaboekje/communicatie	1.108	1.462			
Beheerkosten	971	624			
Bankkosten	139	130			
Saldo	-673	445			
	=====	=====		=====	=====
	3.105	4.691		3.105	4.691

Balans per 31 juli 2018

Activa	17/18	16/17	Passiva	17/18	16/17
ING-bank	63	113	Eigen vermogen	5.158	5.830
Spaarrekening ING	5.122	5.717			
	=====	=====		=====	=====
	5.158	5.830		5.1588	5.830

Aan sprekers en hun reiskosten werd minder uitgegeven dan het voorgaande jaar. De post Programmaboekje/ Communicatie is van aanzienlijke omvang. Daarbij kan worden opgemerkt dat in de beheerskosten nog een bedrag van € 490 voor de website is opgenomen.

De bijdragen van cursisten namen het afgelopen jaar af vanwege het lagere aantal deelnemers. De kosten en inspanningen voor het programmaboekje, de website, affiches en nieuwsbrieven bleven gelijk.

Er is duidelijk een disbalans tussen de kosten van propaganda en het aantal deelnemers. Het bedrag per deelnemer is nu ca. € 4 op een toegangsprijs van € 6.

De bijdragen van de kerken bleven vrijwel ongewijzigd en zijn van groot belang om het programma uit te voeren. Eén van de deelnemende kerken draagt niet bij. Verder kan worden opgemerkt dat de deelnemende kerken voor deze gemeenschappelijke activiteiten hun ruimten vrij beschikbaar stellen.

Uiteindelijk wordt het boekjaar 2017/2018 met een negatief saldo afgesloten, ondanks de belangeloze inzet van commissieleden.

4. Publiciteit

Publiciteit is een belangrijk middel om de bekendheid van de CCIV te vergroten en daarmee deelname aan cursussen te bevorderen. Traditioneel wordt eind augustus een programmaboekje uitgereikt via de deelnemende kerken, de firma Los en de bibliotheek. Tevens wordt een affiche opgehangen bij de deelnemende kerken en de bibliotheek. Dit jaar werd het stadhuis toegevoegd aan de serie, alsmede de dependance van de bibliotheek te Naarden. De bijeenkomsten worden ook opgenomen in Gooi Agenda, een gezamenlijke website van Bussums en Naardens Weekblad en Gooi en Eembode. De website werd actief onderhouden (inclusief verslagen van lezingen en fotoreportages voor zover aangeboden aan de webmaster) en de nieuwsbrief werd gestuurd naar ruim 400 abonnees. Het afgelopen boekjaar werd bijna € 1500 besteed aan externe communicatie evenals vorig jaar.

De vraag dringt zich wel op of ondanks de aanzienlijke publiciteit er voldoende belangstelling binnen en buiten de kerken is voor de activiteiten van de CCIV

5. Externe Contacten

Kerkgenootschappen in Naarden en Bussum

De samenstelling van de CCIV qua kerkelijke achtergrond van de commissieleden valt globaal samen met die van de Raad van Kerken Naarden, Bussum en Hilversumse Meent (RvK-NB). Vertegenwoordigd zijn: de Protestantse Gemeente Bussum, Remonstrantse Gemeente, Protestantse Gemeente Naarden, Doopsgezinde Gemeente, RK St-Jozefkerk, Vrijzinnigen Naarden-Bussum, Evangelisch-Lutherse Gemeente Het Gooi en het Apostolisch Genootschap. Hoewel de RK Parochie van de Heilige Drieëenheid in correspondentie aangeeft dat zij deelneemt aan CCIV is zij niet vertegenwoordigd en deelt zij ook niet mee in de financiering.

Raad van Kerken Naarden, Bussum, Hilversumse Meent

De CCIV is als zelfstandige werkgroep geassocieerd met de RvK-NB. De CCIV wordt steeds uitgenodigd bij de vergadering van de RvK-NB. Het programma van de CCIV wordt met de RvK-NB besproken. Het jaarverslag van de CCIV wordt samengevat weergegeven in het jaarverslag van de RvK-NB.

Pastoresconvent

Een keer per jaar schuiven de voorzitter en een commissielid van de CCIV aan bij het pastoresconvent om kort verslag te doen van het lopende jaar en om te polsen welke predikant voor het nieuwe seizoen een lezing voor zijn rekening zou willen nemen. De pastores blijven van mening dat de CCIV al jarenlang een breed en kwalitatief hoogwaardig programma verzorgt, dat de afzonderlijke kerken niet zouden kunnen bieden. Het is duidelijk dat zij al jarenlang aan een behoefte van onze gemeenteleden voldoet, maar daarnaast ook mensen van niet-aangesloten kerken bij de Raad van Kerken en buitenkerkelijke bewoners van onze regio weet aan te spreken.

Openbare Bibliotheek (nu Bibliotheek Gooi en Meer)

Het programma van de CCIV wordt middels een affiche in de hal van de bibliotheek aangeprezen. Het programmaboekje wordt ook via de bibliotheek verspreid. Via deze weg weten vele niet kerkelijk aangeslotenen de lezingen en cursussen van de CCIV te vinden.

Vrije Universteit

Inmiddels is het een traditie om één of meer cursussen samen met de VU-vereniging te houden. Deze vereniging heeft als één van haar doelen: "Het organiseren van activiteiten op het snijvlak van onderwijs, wetenschap, zorg, levensbeschouwing en maatschappij." De gemeenschappelijke lezingen krijgen daardoor een bredere aandacht. Dit jaar is het niet gelukt een van de lezingen van CCIV te "matchen" met het VU aanbod; maar wel een afspraak voor het volgend seizoen te maken.

6. Interne organisatie

De CCIV is geheel samengesteld uit vrijwilligers, die geen vergoeding ontvangen voor hun werkzaamheden. Gemaakte kosten (voornamelijk administratie) worden vergoed.

Samenstelling van de Commissie

De CCIV heeft in de praktijk dezelfde kerkelijke samenstelling als de plaatselijke Raad van Kerken. Leden in de commissie vertegenwoordigen hun kerkgenootschap en worden via coöptatie geworven. Een commissielid neemt deel op persoonlijke titel.

Naam	Kerkgenootschap	Jaar van lidmaatschap en evt functie
Hans Bruins	Protestantse Gemeente Bussum Verlosserkerk)	2015
Ben Budding ***)	Protestantse Gemeente Bussum Spieghelkerk)	Cursus administratie sedert 2006 en Penningmeester sedert 2007
Wim Dooge ***)	Remonstranten Naarden-Bussum	Voorzitter sedert 2014
Jan Willem D.M. Henfling *) ***)	Protestantse Gemeente Bussum Spieghelkerk)	2014 en secretaris sedert 2016
Gerard Pals	Protestantse Gemeente Naarden	2017
Bin B.R. Kroon	Doopsgezinde Gemeente	2009
Jan G. Langendorff	RK St-Jozefkerk, Bussum	2012
Hans Roelofsen	Vrijzinnigen in Nederland afd. Naarden/Bussum	2017
vacature	Evangelisch-Lutherse Gemeente	
Dirk Siersma	Apostolisch Genootschap	2009 en vice-voorzitter
vacature	RK Parochie van de H. Drieëenheid, Bussum en Naarden	

*) Tevens webmaster sedert 2013 **) vertegenwoordigde de RK Mariaparochie tot 2012. ***) vertegenwoordigen als CCIV-lid niet het kerkgenootschap waarbij zij zijn aangesloten

Aan het einde van dit verslagjaar traden af: Hans Bruins, Ben Budding en Jan Willem Henfling. In hun opvolging is nog niet voorzien. Dit betekent dat een aantal kerken die formeel deelnemen aan CCIV thans niet programmatisch zijn vertegenwoordigd in de commissie. Ben Budding zal de cursusadministratie blijven verzorgen.

De CCIV zoekt onder meer de raakvlakken tussen geloof en maatschappij. Dan is het van belang dat de commissie ook wat betreft maatschappelijke achtergronden voldoende gevarieerd is samengesteld. De huidige leden zijn afkomstig uit bedrijfsleven, overheid, onderwijs, onderzoek en de medische sector (zie beknopte CV's op de website).

7. Samenvatting en conclusies

Samenvatting in de vorm van enkele conclusies

1. Het programma 2017-2018 was zeer gevarieerd (tabel 3) en werd, gezien de bezoekersaantallen (tabel 1), overwegend gewaardeerd.
2. Het bezoekersaantal is gedaald en onder het niveau van 2014 (tabel 2).
3. De bezoekende populatie verbreedt of verjongt zich niet, ondanks de toenemende inspanning (zowel m.b.t. acties, locaties als kosten) om nieuwe deelnemers te bereiken en te binden.
4. De bezoekersaantallen en de kosten van propaganda zijn uit balans.
5. De commissie stelde het programma voor 2018-2019 vast.

Einde jaarverslag CCIV 2017-2018